

*Un secol de poezie
română
scrisă de femei*

Volumul I
(1990 – 2019)

ANTOLOGIE DE
ALINA PURCARU
ȘI
PAULA ERIZANU

Fotografii de IRISZ KOVACS

CARTIER

Xilofonul

Ce liniște-i acum în jurul meu
nici un prieten
nici un animal
nici măcar o muscă
întins pe covor trupul stă degeaba
transpiră respiră
respiră
toate elementele care ne compun
la ce bun dacă nu pot face nimic pentru noi
alcătuiți amorfe apatice
aer vechi în plămâni
limba de plumb
chip pe care nu ți-l mai amintești
nu-ți amintești cum arătai ieri
dar – atât de precis – acu' zece ani
cu ce putere respingem?
(vreau o oglindă!)
mintea plină
de cuvinte străvechi de cuvintele altora
de ordinea altora
(Sunt Titir și singuratic)

ar trebui
să muncim
să obosim
să facem ceva

(Fragment din poemul *Xilofonul*, din volumul *Xilofonul și alte poeme*, Cartea Românească, 1991)

Despre mine aș fi vrut să scriu despre tine

Aș fi vrut să scriu despre vârstele de-atâtea feluri prin care-am trecut până acum, fără să-mi dau seama, despre cele ce ne-apropie sau ne despart de ceea ce suntem, de ceea ce rămânem cu adevărat; despre neputința de a vorbi despre tine însuși ca despre o ființă unitară, despre oroarea că-n orice timp prezent nu ești, de fapt, decât un intermediar, un precursor; despre dezgustătoarea idee că vei ajunge odată să fii propria ta bunică, mătușă și tanti, supraviețuind copiilor și gloatei de tineri ce-ai fost, despre căderea în forma lăbărțată a „fiarei bătrâne”; despre încăpățânarea cu care mergi împotriva valului știind că, oricum, te-așteaptă cristalizarea: în mamă, funcționar, lucrătoare sau trântor al uneia dintre diviziunile sociale ale muncii, producător și donator, rudă a cuiva care nici nu există încă...; despre umilința de a nu ști cine ești și ce vei fi și despre groaza că ai putea ști ce ești și ce vei fi și până când îți e dat a trăi. Despre răbdarea cu care încerci să împarți apele atâtor vorbe despre tine, care te bruiază, te micșorează, te împiedică, te falsifică, te destramă. De-aceea fugi din calea lor, te ferești, îi ocolești, căci n-ai nicio legătură cu ei. Ești nubil și inutil. Ca un linx privindu-se-n oglindă, stând la pândă. Te uiți la tine și parcă ți-e mai bine: sunteți doi, puterea crește... Ești recunoscător frumuseții tale că e, și-apoi uiți. Cutreieri moleșit tise și zăde de aer, păienjenișuri și cețuri, turbioane, căutând nici tu nu știi ce. Ai o mie de simțuri. Iradiezi. Te străbat senzații și viziuni pentru care

nu ești pregătit. Te oprești din drum plin de panică, de parc-ai fi văzut un crotal, un scorpion pe trotuar, de parcă ar urma să te faci țândări... Ți se pare că se-ntâmplă lucruri pe care le-ai mai trăit odată. Vezi figuri necunoscute și brusc te bucuri și-ai vrea să le-oprești. Te concentrezi animalic spre altceva și-ți imaginezi, fără nicio legătură, că apropii de buze o parfumată și dulce nectarină sau că lânzezești fericit lângă o tufă cu grele și-albastre hortensii. Te topești lent ca un jeleu sub o dogoare străină. Se petrece ceva de neînțeles și nu știi cine-i de vină. Ești obosit. Nu mai poți. Curgi în Himeria. Te-ntorci întreg și mut și-ți vine să cânti la trompetă, să lovești ușor un triunglu, să găfâi pe-o bicicletă, să-noți pe sub apă cu ochii deschiși, să dispari într-un nor sclipicios. Te recunoști?

Despre mine, dar mai ales despre tine june *deoriundeșioricum*, despre tine care ești la început și despre tine cel care te pregătești să părăsești jungla bogată, primejdioasă, peisajul selvatic, gonind ca un prost în savana pustie...

Maturitatea te va-nșfăca
n-ai încotro
lasă-i pe mână doar pielea ta
„nu vreau nicio nevestă
nu vreau niciun copil
nu vreau să fiu util”
așa spunea la o petrecere
„mon semblable – , mon frère”
legănând în brațe-o păpușă...

→

Fii calm, Pișpirică!

Pișpirică, țin-te tare, să nu-ți fie frică
nu te-ai dat niciodată într-un Montagne Russe?

Țin-te bine, uită-te-nainte!

Pișpirică, să nu-ți fie frică!

(Fragment din poemul *Juventus*, din volumul *Juventus*,
Cartea Românească, 1994)

My life

My life?

Ce să-i spun despre mine?

16 ani. Eu am venit pe lume ca să nu înțeleg nimic.

17 ani: vocea din spatele ghișeului

mâna întinsă biletul

și-apoi pe ecran o prostie lată:

Tineretea învinge totul! (și toate tineretea).

18 ani. Și mă întrebă într-o zi că de ce scriu ce rost are... că...

de ce... pentru cine... ăștia

n-au timp nici de ei... și. nici nu vor... și. nici. nu-i interesează...

Am o față tânără și una bătrână și unii o știu pe una și alții pe cealaltă.

19. Căci spuneți voi ce să fac

să știu ce să nu fac

și spuneți voi ce să spun

ca să știu ce să nu spun.

Merg înainte cum cred eu chit că

dau cu capul de zid și dau cu capu de zid...

20. Prietenii sunt buni și dușmanii răi

măsură ordine și armonie

care va trăda

→

care va fi scos de la inima ta?

21. Mi-e milă de neputința poeziei

O lămâie stoarsă în fața tribului sătul.

Nu avem nicio țintă, amice

Trecut al tuturor

Patrie a tuturor

Ce-a fost verde s-a uscat

Ce-a fost dulce s-a mâncat.

22. Nu mi-e foame nu mi-e sete

dar simt un gol

în stomac.

Mi-e tare urât.

23. Tinerețea mea a fost făcută pentru așteptare.

Maturitatea te va-nșfăca

n-ai încotro

lasă-i pe mână doar pielea ta!

24. Mi-e silă de precocitatea ofilită

mi-e scârbă de senzațiile literare...

Cine din noi spune: „Avem nevoie de un erou”?

Ai acum 24

Ce vor înțelege progeniturile noi?

[...]

25. *Cocujo.*

Nu știu nimic să spun

nu pot să mă adun

și inima și creierul îmi sunt străine.

Sunt încă un om tânăr

Simt ca o femeie și ca un bărbat

Scriu ca o femeie și ca un bărbat

Simt ca un copil ticălos și nevinovat

Sunt fără vârstă

Mă apăr cum pot

Vorbind despre mine despre nimic despre tot.

26. Matrioșka, matrioșka

spune câte păpușele mai sunt la rând?

Ai în miezul tău oare și păpușa cea mai bătrână?

E acolo zbârcită senină lipsită de frică

Matrioșka cea mai mică

babă-copilă de care ți-e de pe-acum așa milă?

27. Ai grijă ca o mamă de copilul... care ai fost.

28. Mă uit la o carte arabă, cu începutul la sfârșit.

29. O dorință bruscă și-apoi tot mai intensă să se termine cu mine!

30. Timpul se buclează. Corpul și-aduce aminte. Țin în brațe un balon

mare și galben. Îmi pun obrazul pe el. Înăuntru e liniște. Înăuntru se

află închisă tăcerea plutitoare pe care eu o țin acum în brațe. Tăcerea e

rotundă și are culoarea galbenă. Îi dau drumul în lume.

31. Cei care scriu ca să fie mai buni.

Cei care scriu ca să nu se uite pe ei.

32. Cum trece raza de lună uitată

fecundând creierul moale și cald...

și poemul n-am să-l termin n-am să-l termin n-am să-l termin...

Ce sunt din tot ce-am adunat aici?

Ce sunt din tot ce a rămas pe dinafară?

→

33. Eu sunt poet prin comportament, mi-a spus odată.

34. Am două inimi în mine. Mi-e bine.

35. Unde e autorul când nu mai scrie? Unde e autorul când scrie?

36. „Herz Im Kopf”. Inima și capul sunt împreună, se țin una de altul, unul de alta. Ochii înghit. Gura tace. Gura tace de mult. N-are cu cine vorbi. Dar și mersul e un fel de vorbit.

37. Am început acest song...

„Cititorule (nu pot să zic lector amice precum Marțial și zeci după el că mi-e rușine și nu vreau să crezi că-ți fac curte...),

Cititorule, nu știu cum să-ncep și-aș vrea să fi terminat cu tine deja”...

(Fragmente din volumul *Lucrări în verde. Pledoaria mea pentru poezie*, Cartea Românească, 2006)

IRINA NECHIT

S-a născut în 1962 la Antonești, Cahul, Republica Moldova. Este absolventă a Facultății de Jurnalism a Universității de Stat din Moldova. A publicat șase volume de poezie, printre care *Șarpele mă recunoaște* (Hyperion, 1992), pentru care i-a fost acordat Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova pentru debut, *Cartea rece* (Cartier, 1996), care i-a adus Premiul pentru poezie al Uniunii Scriitorilor din Moldova, Premiul Tineretului din Republica Moldova și Premiul Uniunii Scriitorilor din România, 1996 (retras ulterior), *Un viitor obosit* (1998), *Gheara* (Vinea, 2003), *Un fel de liniște*, (Vinea, 2006), *Copilul din mașina galbenă*, (Cartier, 2010), antologia de poezie *Un om de succes și alte pierderi* (Prut Internațional, 2018). A mai scris volume de dramaturgie, publicistică și interviuri. Locuiește la Chișinău.